

taivossa. Hän on kuullutkin nämä vaikerovien valitukset, tehnyt sulun raakuudelle ja väkivallalle ja on syöksemässä sortajansa lopulliseen tuhoon.

Pelastus on koittanut Vienalle ja Aunukselle. Katajainen, sitkeä Karjalan kansa ei sittenkään ole menehtynyt sorron yöhön. Kodeista väkivalloin viedyt perheen jäsenet, nuoremmat ja vanhemmat kohta palaavat entisille kotiseuduilleen. Äiti saa luokseen jälleen lapsensa ja miehensä. Karjalan nuoret palaavat pakkotyömailta, metsistä taasen koteihinsa. Vuosikymmeniä sitten maastaan Suomeen paenneet Karjalan vanhat soturit palaavat myöskin entisiin kotikyliinsä viljelemään ja laajentamaan entisiä kotikontujaan. Uusi, ennen näkemätön hyvinvoinnin aika koittaa vielä paljon kärsineelle ja monta katkeraa kyyneltä vuodattaneelle Karjalan heimolle. Tällä hetkellä emme voi vielä ehkä uskoa tuota todellisuudeksi, sillä epätoivo ja kaikkien elämän arvojen menettäminen on samentanut näköpiirimme. Tästä huolimatta kansamme tahtoo vielä koota kaikki voimansa yhteen voidakseen mahdollisimman tehokkaalla tavalla myötävaikuttaa Suomen uuden huomenen koittoon ja Karjalan rahvaan oman onnekkaamman elämän alkuun. Uskomme ja olemme vakuuttuneita siitä. Jokainen kunnon karjalainen, niin vanha kuin nuori, on mukana hävitetyt Karjalan jälleenrakentamisessa. Meillä on jokaisella mahdollisuus olla nyt tässä työssä. Meidän karjalaisten itsemme on näytettävä luoksemme vapauttajina saapuville Suomen armeijan sotilaille ja koko kansalle, että me tahdomme olla tuon sankariryön ja-teon arvoisia. Me emme saa antaa itsestämme minkäänlaisia epäluottamuksen aiheita. Keskuudessamme ei saa olla, emmekä usko olevankaan yhtään sellaista karjalaista, ei aunukselaista eikä vienalaista, joka sortajamme Venäjän asioilla täällä vielä liikkuisi.

Viime vuodet ovat Suomen kansasta tehneet yksimielisen sankarikansan. Koettelemusten kiirastulessa on kaikki se, mikä sitä jäyti taudin lailla, pois hävinnyt. Se on löytänyt itsensä, se on oppinut ajattelemaan kansalli-

sesti ja suuripiirteisesti. Näin on se voimistunut sisäisesti ja ulospäinkin moninkertaisesti. Tästä on todisteena se, että Suomen kansa, niin uskomme, on ottava Karjalankin asian yksimielisenä omakseen. Tätä rukoillen pyytää valittava Väinön kansa vanhemmalta veljeltään, se sydämetään yhtyy suomalaisen runoilijan sanoihin: «Viekää raja ja vartiomaja kauaksi Karjalan metsiin ja meriin.»

Karjalan rahvas! Olemme kokoontuneet kylistämme tänne muinaisille kuuluille Kalevalan laulumaille, kauniin Vuokkiniemen harjanteille. Herkkänä helisi muinoin täällä kannel, soinnukkaina soljuivat runon säkeet partasuitten urosten huulilta. Vienan laulaja- ja tietäjäkansan edustajat, Latvajärven Arhippaisen Miihkalin ja monen muun seutukuntanne laulajan jälkeläiset olette saapuneet tähän kokoukseen, jossa päätetään heimomme tärkeimmästä asiasta. Siitä päätöksestä riippuu suuressa määrin tuleva kohtalomme. Valistunut, yksilön ja kansojenkin vapaudelle arvoa ja kunnioitusta antava Suomen kansa ja sen mainehikas armeija ei ole saapunut luoksemme valloittajana. Ja silloin kun taasen sotatorvet ovat lakanneet soimasta, tykit paukkumasta ja pommikoneiden ulvonta korvissamme laannut, kun maailman vihollinen bolshevistinen Venäjä ja sen liittolaiset on maahan lyöty, silloin kun Euroopan kansojen elämää taasen uudestaan järjestetään, rajoja muodostellaan, silloin myöskin Karjalan heimon kansallinen tahtomme toteutuu. Tämä tahtomme, minkä tässä kansalaiskokouksessa Suomen koko uuden Euroopan kansoille julki tuomme, on, niin uskon, «Vapautuminen ikuisiksi ajoiksi Venäjästä ja liittyminen Suomeen sen kansaperheeseen sen tasaveroisena jäsenenä». Olkaamme yksimielisiä tärkeimmässä asiassamme! Tuotakoot päätöksemme siunauksen kärsivälle Karjalan kansalle ja perustan tulevalle eheälle ja voimakkaalle suurelle Suomelle.

Kunnioitetut kansalaiset! Julistan heimoni, Karjalan kansan nimessä tämän Vuokkiniemen kansalaiskokouksen avatuksi ja ehdotan tämän kokouksen puheenjohtajaksi valittavaksi kokeneen vanhan karjalaisten luottamusmiehen, piisimalahtelaisen edustajan, Probus Rahikaisen.

Opettaja W. Keynään Vuokkiniemellä 20 pnä heinäkuuta 1941 pidetyssä kansalaiskokouksessa esittämä alustus Itä-Karjalan eroamisesta Venäjästä ja liittymisestä Suomeen.

Kansalaiset.

Lähes tuhat vuotta kestänyt idän ja lännen välinen taistelu Karjalan omistamisesta on nyt joutunut ratkaisu- vaiheeseen. Jälleen iskevät yhteen lännen suora säilä ja idän käyrä miekka, jälleen lyödään arpaa Karjalan heimon kohtalosta, heimon, jonka esi-isät ovat vaeltavien lappalaisten rinnalla ensimmäisinä tämän maan asuttaneet. Vain heillä oli perintöoikeus tähän maahan, joka joutui idän ja lännen väliseksi taistelukentäksi. Ei v. 1323 tehty Pähkinäsaaren rauhakaan, joka iski syvän, vertavuotavan ja yhä kirvelevän haavan Karjalan heimon sieluun, saanut syntymään pysyvää olotilaa, sillä kolmen vuosisadan ajan käytiin Karjalan mailla tuon tuostakin sotia. Ja vaikka näennäinen rauhantila aika- ajoittain vakautuikin, on taistelua venäläistä sortoa vastaan jatkunut vuosisadasta toiseen. Tämä, monisatavuotinen heimomme kulkema korpivaellus on sellainen kär-

simysten tie kuin vain harvojen kansojen osaksi on tullut. Se on saanut kestää yhä uusia kohluja, uusia iskuja. Aikaisemmin Novgorod, sittemmin Moskova ja tsaristinen Venäjä yrittivät sulattaa karjalaiset itseensä. Ummikko-venäläinen koululaitos ja vieraskielinen jumalanpalvelus olivat tärkeimmät aseet karjalaisten hävitystyössä. Viimeinen, yli kaksi vuosikymmentä kestänyt painajainen, bolshevistinen hirmuhallitus aikoi vihdoin tuhota Karjalan heimon lopullisesti. Se keksi yhä uusia tuhoamismenetelmiä. Te, vuokkiniemeläiset, tämän minulle niin sanomattomaan rakkaan syntymäkyläni ja -pitäjäni asukkaat, tiedätte niin kuin koko rajan tällä puolella asuva heimomme kokonaisuudessaan tietää omasta kokemuksestaan, mitä moninaisia kärsimyksiä Teidän kannettavananne näinä raskaina vuosina harteillanne on ollut ja vielä muutama päivä sitten oli. Teidänkin keskuudessanne on suuret määrät parasta ainesta vangittu, surmattu tai

hajotettu suunnattoman Venäjän aasialaisten laumojen keskuuteen ja oma perinnäinen kulttuurimme on poljettu ja johdettu aasialaiselle tasolle. Tähän tuhoamistyöhön kuului siveellisten käsitteiden ja isiltä perityn uskonnon hävittäminen.

Miten on mahdollista, kysyy vieras, että vuosisataisen ja yhä kiristyvän puristuksen jälkeen Karjalan heimo edelleen elää, lumen ja roudan alla kansallinen elämä sitenkin sykkii. Onhan samaan aikaan monen monet, suurilukuiset vierasheimoiset kansat Venäjällä menettäneet kansallisuutensa, sulautuneet slaavilaiseen mereen pienen karjalaisheimon pysyessä hengissä. Monien vastausten joukossa lienee tärkein tämä: se on saanut elinvoimansa syvällä virtaavista kalevalaisista hetteistä ja länsituulet, kosketus lännessä asuviin heimolaisiimme, muihin Suomen heimoihin, on antanut sille päivänpaistetta ja hedelmöittävää kastetta, jota se välttämättömästi on tarvinnut idän halloja vastaan taistellessaan.

Seisomme pyhällä maalla, Vienen Karjalan rikkaimmilla runolaulajain asuinpaikoilla. Ilman näiden esitaattojemme ja -maamojemme laulamia runoarteita ei meillä kansanrunouden tutkijaimme lausunnon mukaan olisi Kalevalaa olemassa, eikä meidän suonissamme virtaisi heidän entisiltä sukupolvilta välittämää kalevalais-täyteistä verta, sitkeää puolustustahtoa ollessamme lännen itäisimpänä etuvartijana.

Suomen itäraja on siirtynyt milloin idemmäksi, milloin lännemmäksi, mutta Karjalan kansa on valtiollisista rajoista huolimatta aina pysynyt samana heimona, sillä kulttuuritiet kulkivat esteistä huolimatta länteen. Niinpä esim. itäkarjalaisten kiertokauppiaitten osuus kulttuurisiteiden lujittajina Suomeen on ollut tärkeä. Heitähän oli viime vuosisadan lopulla toista tuhattakin vuosittain kauppamatkoilla Suomessa. Tämä oli omiaan ei vain taloudellisissa näköaloja avartamaan, vaan he veivät mennessään sekä sivistyksellisiä että vapauden siemeniä tälle puolen rajaa ja toivat puolestaan Suomeen tietoa kalevalaisen kulttuurin jatkuvasta olemassaolosta Karjalan mailla.

Nyt, jolloin Karjalan karhu katkoo kahleitaan, on syytä muistaa Itä-Karjalan aikaisempia itsenäisyyspyrkimyksiä. Kolme kertaa olemme me itäkarjalaiset viimeisen vuosisataneljänneksen aikana nousseet ase kädessä vapaustieteluun maamme irrottamiseksi Venäjän orjuudesta. Vuosina 1918—1922 itäkarjalaiset kautta koko alueen Vienasta Etelä-Aunukseen saakka nousivat aseelliseen kamppailuun venäläistä sortoa ja venäläistä bolshevismia vastaan. Vaikka nämä vapaussotayritykset saivat tukea Suomen taholta, ne kuitenkin olosuhteiden pakosta silloin epäonnistuivat ja Karjalan vapauspyrkimys hukutettiin verivirtoihin. Kansamme kypsytty tahto on tuotu ilmi myöskin suurissa edustajakokouksissamme. Muistamme tällöin Kemissä v. 1918 tehtyjä päätöksiä, Repolan ja Porajärven samana vuonna tapahtunutta eroamista Venäjältä ja yhtymistä Suomen suojelukseen tai seuraavana vuonna Uhtualla ja Vuokkiniemellä pidettyjä, koko Vienan Karjalaa käsittäviä maakuntapäiviä ja Jessoilassa pidettyä suurta Aunuksen laajojen vapautuneiden alueiden väestöä edustavaa kokousta, joissa kaikissa kokouksissaan karjalaiset päättivät irtautua Venäjältä ja pyrkiä Suomen yhteyteen joko suoraan tai kansanäänestystä käyttämällä. Venäjän valtiomahti ei ottanut antamistaan vastakkaisista julistuksistaan huolimatta näitä kansamme

mielenilmaisuja käsiteltäväkseen, vaan terrorin avulla tukahutti vapauspyrkimyksemme. Suomen ja Neuvostoliiton välillä tehdyssä Tarton rauhassa v. 1920 Suomi koetti tehdä parhaansa heimmomme hyväksi. Suomen taholta koetettiin taivuttaa Neuvosto-Venäjä suostumaan yleisen kansanäänestyksen toimittamiseen Karjalassa. Siihen ei Neuvostoliitto kuitenkaan millään suostunut, tietenkin peljäten äänestyksen tulosta ja Karjalan irtautumista siitä. Lopuksi se sitkeiden neuvottelujen jälkeen lupautui muodostamaan suomalaisväestön asuttamasta Itä-Karjalasta autonomisen alueen, jonka väestölle samalla tunnustettiin itsemääräämisoikeus. Neuvostoliitto ei kuitenkaan koskaan täyttänyt edes tätä sopimusta, vaan sensijaan mahtikäskyllä perusti tänne n. s. sosialistisen neuvostotasavallan sitoen sillä tavalla Karjalan entistä lujemmin Moskovaan. Myöhemmin saatettiin Suomen taholta asia sekä Kansainliiton että Haagin pysyvän kansainvälisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Nämä välillisesti tunnustivat Suomen esittämät näkökohdat oikeiksi, mutta eivät katsoneet voivansa asiassa tehdä enempää. Karjalan omat poliittiset ja sivistykselliset elimet ja järjestöt maanpakolaisina Suomessa toimiessaan koettivat parhaansa mukaan edistää kansansa vapautumista. Niinpä karjalaisten valtiollisen johdon aloitteesta on hankittu ja julkaistu monien tunnettujen eurooppalaisten oikeusoppineitten lausunnot Tarton rauhansopimuksen Itä-Karjalaa koskevien kohtien oikeudellisesta luonteesta ja sisällöstä. Ne ovat tukeneet Suomen asennetta ja sen Tarton sopimuksen tulkintaa. Kremlin vallanpitäjät eivät sittenkään ole suostuneet antamaan meille mitään vapautta, vaan sorto ja orjuus on yhä kiihtynyt ja saanut uusia muotoja.

Venäjä kuuluu itään, jossa vallitsee ikuinen orjuus ja jonka yhteyteen jäädessämme meidät varmasti perii lopullinen tuho. Ainoa ja varma pelastuksemme on länsi. Suomi, maamme välittömässä yhteydessä asuva vapaa heimovaltio, on meitä usein auttanut ja tahtoo nytkin meidät pelastaa lopullisesta tuhostamme. Sen yhteyteen on meidän päästävä. Me kuulumme yhteen. Neuvostoliitto itsekin on tämän tunnustanut ilmoittaessaan julkisesti luovuttavansa asettamalleen Kuusisen hallitukselle 70.000 neliökilometriä karjalaisten väestöennemmistön asuma maata liitettäväksi Suomeen. Perusteluissa sanotaan « — on tullut aika toteuttaa Suomen kansan vuosisataiset toiveet Karjalan kansan yhdistämisestä sille sukua olevan Suomen kansan kanssa liittäen sen yhtenäiseen Suomen valtioon — ».

Tämä Venäjän valtiomahdin kannan ilmaisu julistettiin syksyllä 1939. Silloin se ei toteutunut. Nyt, kaksi vuotta myöhemmin se toteutuu. Siitä on meillä vakuutena miehen antama sana, miehen, sotamarsalkka-yli-päällikkö Mannerheimin Suomen vapaussodassa v. 1918 Karjalalle antama julistus, jonka hän on nyt uusiut. Tähän me ehdottomasto luotamme, ja sen takana tiedämme koko Suomen kansan olevan.

Me elämme suurta aikaa, jolloin luodaan perusta koko Suomen heimon uudelle tulevaisuudelle. Karjala nousee varmasti. Koko Karjalan käsittävä Suomi on väikkynyt kultaisena kangastuksena sielumme silmäin edessä ja me olemme uskoneet siihen silloinkin, kun se ihmisajatukselle on tuntunut mahdottomalta. Sen vuoksi nyt, jolloin Karjalan vapauden päivä koittaa, täyttää mielemme syvä kiitollisuus sekä uhrinantaja että Kaitsemusta kohtaan

siitä, että paljon, paljon kärsinyt Karjalamme vihdoin nousee ja kansallemme kokonaisuudessaan sen kaikkine heimoineen valkenee uusi, onnellinen päivä. Se takaa heimollemmekin ja sen tuleville polville rauhalliset olot tässä kauniissa maassamme. Mutta tämä tapahtuu vain yhdellä ehdolla: meidän on päästävä irti Venäjältä ja Suomen tähänastinen valtioraja siirrettävä oikealle paikalleen idässä.

Esitän kokouksen päätettäväksi, että Viena ja Aunus irtautuvat Venäjältä ja ryhtyvät Suomeen liittyneinä huomaan itselleen valoisaa tulevaisuutta länsimaisen kulttuuripiirin yhteydessä.

Pastori P. Saarikosken päättäjaispuhe Vuokkiniemen kokouksessa.

Rakkaat karjalaiset, veljet ja sisaret.

Pyhässä Raamatussa sanotaan, että Jumala on säätänyt ihmisille määrättyt ajat ja heidän asumisensa rajat, että he etsisivät Jumalaa (Ap. t. 17 : 26).

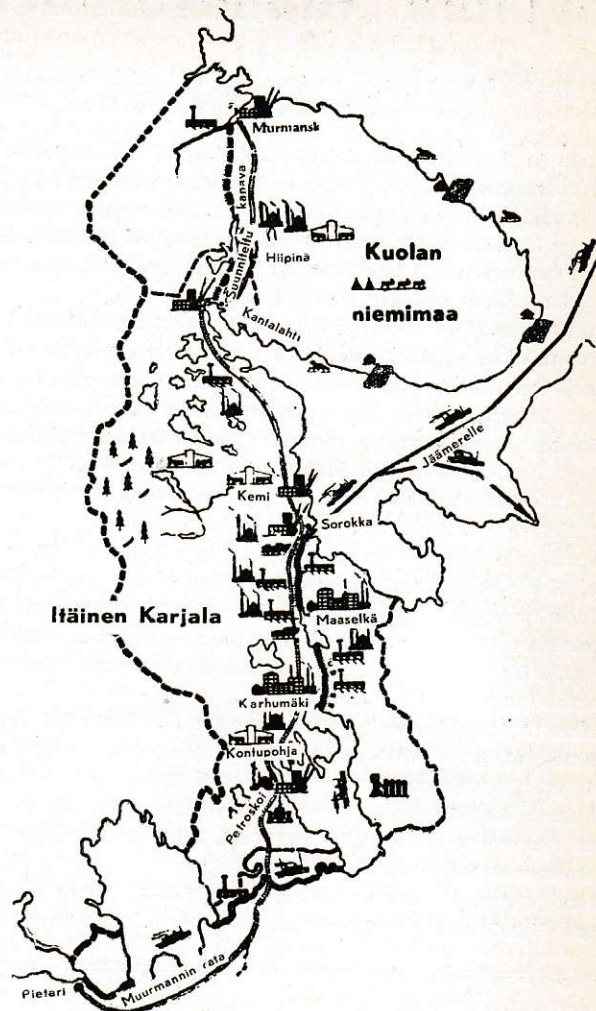
Kokoontuneina tähän historialliseen tilaisuuteen, vapaan Karjalan ensimmäiseen juhlaan, me voimme todeta, että myöskin Vienen ja Aunuksen karjalaiselle Korkein on määrännyt omat asumisen rajat ja tehtävät muitten maailman kansojen joukossa.

Monet ovat pitäneet Karjalan kansan kohtaloa toivotomana, ja varsinkin Venäjä on uskonut jo ikuisesti sulattaneensa sen itseensä, mutta kuten täällä esitetyissä puheissa on meille vakuutettu, on Vienalle ja Aunukselle sittenkin koittamassa vapaus.

Totta on, että karjalaisen heimon kohtalo on ollut raskas. Se on kantanut kokonaisen vuosituhannen orjuuden kahleita hartioillaan. Melkein kaiken, minkä se raskaalla ruumiillisella työllään on saanut irti karusta maastaan, on vieras valta veroina vienyt siltä. Kun muut maanosamme pienimmätkin kansat ovat olleet tilaisuudessa kehittämään omia olojaan, on Vienen ja Aunuksen Karjalan täytynyt vuosisadasta vuosisataan vaeltaa henkisesti pimeydessä. Se on tahdottu venäläistyttää ja viimein — kommunistisena aikana — siltä on tahdottu riistää kaikki alkeellisimmatkin ihmisoikeudet.

Kaikesta tästä huolimatta heimomme on säilynyt. Sen vapaus parhailaan puhkeaa kukkaansa. Mutta tiedämmekö, mikä voima tätä paljon kärsinyttä karjalaista heimoa on varjellut ja säilyttänyt? Sitä on varjellut Kaikkivaltiaan voima, sillä Hän on tätä kansaa johtanut ja kasvattanut, kypsyttyänsä sitä monissa kärsimyksissä ja koettelemuksissa. Vapahtajamme Jeesus Kristus on sanonut, että taivaallinen Isämme pitää huolta kedon kukista, taivaan linnuista ja yksinpä meidän päämme hiuksistakin. Kuinka hän ei pitäisi huolta kansasta, joka uskoo Häneen ja panee toivonsa Hänen nimeensä? Me emme voi kieltää, etteivätkö tämän heimon esi-isät, jotka historia tuntee uskonnollisina ja siveellisesti korkealla tasolla eläneinä, olisi kulkeneet Jumalan johdatusen teitä. Kautta koko sivistyneen maailman on nyt kulkeva todistus teistä, rakkaat karjalaiset, että pari vuosikymmentä kestävästä uskonnollisesta pilkasta ja vainosta huolimatta usko Jumalaan ei ole sammunut teissä, vaan heti kun uskonnoppilkkajain valta kukistui kylässänne, te otitte käytäntöön iki-vanhat uskonnolliset

Itä-Karjalan taloudellinen kartta.

Merkkien selityksiä:

	Hylkeenpyyntiä		Kaupunki, jonka asukasluku ylittää 50,000:n
	Metsätaloutta		Satama
	Kalastusta		Tehdas
	Poronhoitoa		Valurautaa
	Valtion tiloja		Telakka
	Vesivoimalaitos		Laivaveistämö

tapanne. Me taasen, teidän poikanne ja tyttärenne, jotka olemme olleet erillään teistä koko bolshevistisen ajan, olemme aina rukoilleet, että Herra siunaisi Karjalamme kansaa, kohottaisi sen synninyöstä ja pimeydestä ja lähettäisi sille taivaallisen valonsa.

Hyvät veljet. Nyt tämä rukous on täytynyt. Nyt me voimme vanhurskaan Simeonin tavoin lausua: «Herra, nyt Sinä lasket palvelijasi rauhassa menemään sanasi mukaan, sillä silmäni ovat nähneet pelastuksesi . . . »